

העולם הזה

איש היום :
החייל הקרבי העברי

המחיר
100
מילונג

למ - 706 / שנה 14 / ג' אייר תשי"א , 9.51

השבועון המצויר
ל אינפורמציה

בן שלוש: שמחת האם

יום ההולדת: גאווה משפחתית בחדר הבית

השנה הראשונה: תינוק מציץ אל העולם

בן שש: יום ראשון בכתה א'. הקשבה שקדנית

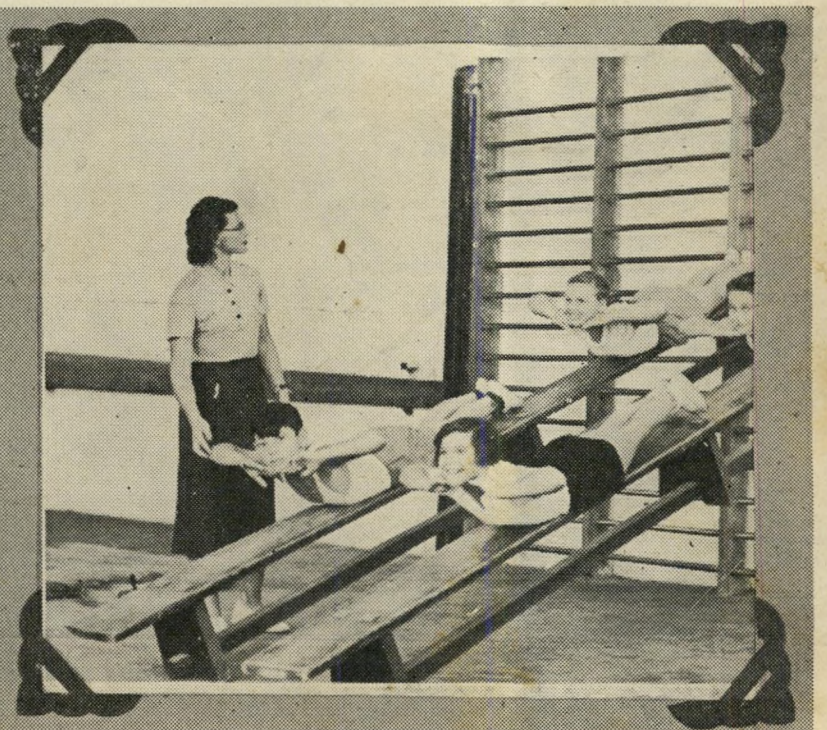
בן חמש: תחפושת ראשונה בפורים

בן ארבע-עשרה: נושא דגל

אחוזינן. זכרונות
 א. היות
 ב. א. ב. א.
 ג. ה. א. ב.
 ד. ז. א. ב. ג.
 ה. ח. א. ב. ג. ד.
 ו. ט. א. ב. ג. ד. ה.
 ז. י. א. ב. ג. ד. ה. ו.
 ח. ט. א. ב. ג. ד. ה. ו. ז.
 ט. י. א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח.
 י. יא. א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט.
 יב. יג. א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י.

בר-מצוה: נדר חגיגי

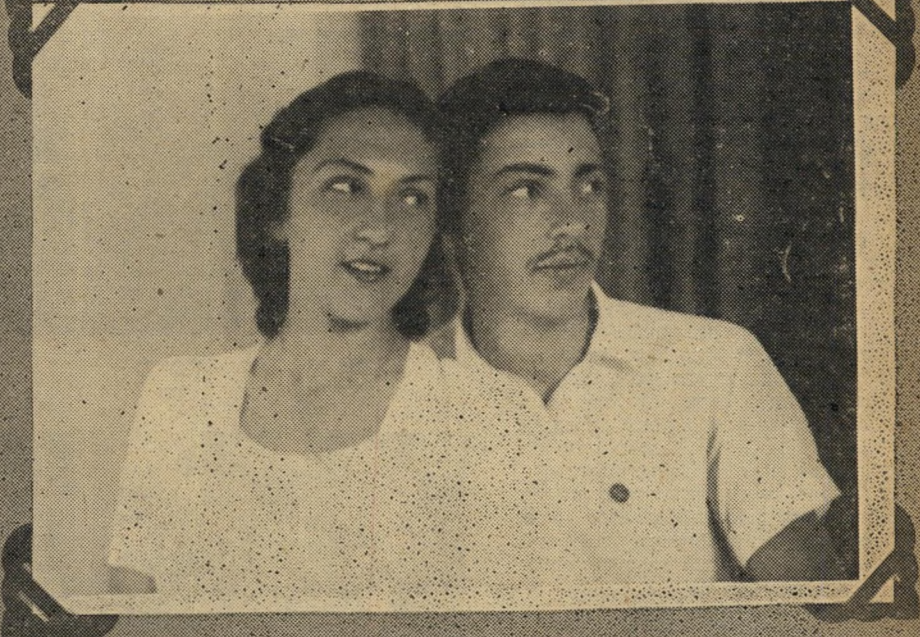
בן תשע: מזכרת מכתה ד', תלינורדאו

בן שש-עשרה: תלמיד הגמנסיה והנערה.

בן חמש-עשרה: איש הגדניע

כרטיס הנוער העובד

בן תשע-עשרה וארבעה חדשים: תמונה אחרונה

בן שמונה-עשרה: תמונה אחרונה לפני ההתגייסות

מפקד המחלקה
איסר ברסקי
 נפל בקרב
 על גבעה 69
 ביום
27.6.1948

הדבר הראשון בו ייתקל מבטו: העליה.
 הוא, איסר, רצה בה גדול היה המרחק בינו, יליד שפלת פלשת, וכיניהם, אנשי המחנות, העיירות. אולם הוא למד, כי חב הוא חובה אנושית כלפיהם.
 פקידים יתחבו לידיו סטאטיסטיקות ארוכות של קליטת עליה. כך וכך הובאו. כב וכך נקלטו. ויחכו כי יתלהב למראה המפעל.
 אולם הוא לא יחפש את התשובה במספרים. לא רק במספרים. הוא יחפש את התשובה בלב. ישאל: האם קלטתם אותם בלבכם? הבאו בחברתכם, ההיו לכם לשותפים, הקיבלתם אותם באהבת אדם?
 ועל כך יענה: לא.
 הוא יראה את הארץ בהתפתחותה. תעשיות חדשות. כפרים חדשים. והוא ישמח.
 אולם הוא יראה גם זאת: הרדיפה הכללית אחרי חיי מותרות, חיי נוחיות; הרצון הכללי לעבוד פחות, להרויח יותר; הקנאה הקטנה; אי-הרצון הכללי לשאת בקרבנות למען משהו ומישהו.
 והוא ישוב את כל זאת לימים שבכורנו — ימים בהם שילמו אותם אנשים את מסייהם מרצון, בהתנדבות, בידעם את המטרה: הימים, בהם יצאו אותם פועלים ופקידים וסוחרים בבקרי שבתות במכנסי חאקי, להתאמן בשורות ההגנה.
 *
 והוא יבוא אל אחיו הצעירים, גם אל חבריו ששרדו.
 הוא יראה שאין הם רעים ממנו.
 אך הוא יראה, כי תהום גדול פעור בלבם. כי אין הם יודעים עוד לשם מה הם חיים.
 הם מחכים לצויתנועה, לפקודות-התיצבות, להוראות-תשלום. הפקודה היתה להם תחליף לאידיאל, לרצון החפשי, להתנדבות.
 ראשון בין חבריו שוב אינו זה, שהקדיש חייו להגנה, לאצ"ל, לח"י, היוצא בערבים לפעולות מייגעות. גבור הוא זה שאביו סחר בזהב. זה שיש לו מכונית מצוחצחת, זה שקורץ לו היתר-היציאה.
 *
 יראה איסר את כל הטוב שהושג, כל האפשרויות הרבות שעוד טרם נוצלו. ויראה גם את כל הרע, הסימנים הראשונים להתנוונות.
 יהיה ברצונו לאמר משהו לאותם ששרדו בחיים, לאותם שלא הספיקו לטעום טעם קרב. דברים פשוטים, כדרכו, אך נוגעים לענין:
 מדינה זו, שאישר מסר אותה לידיכם, ששולם בעבורה מחיר מתריד, אין היא מתת אלוהים לעד.
 היא פקדון.
 היא תחיה, אם יבואו במקומו של איסר הרבה איסרים אחרים; אנשים יפים כמוהו, אוהבים כמוהו; שונאים כמוהו מלחמה ודם; כמהים כמוהו למעשים גדולים של יצירה.
 המדינה תחול, אם יבואו במקומו קהל שחצני, מתיהר כלפי הכיעוט חסר-הישע, ורזי במרוץ אחרי הטבות חמריות, פיקח בהשתמטות מן התובות האנושיות.
 פקדון, שיש לשלם עבורו מדי שנה בשנה, מחדש.
 פקדון, ששולם עבורו מחיר יקר מדי, מכדי שיבוזבוז לריק, יתנוון בכיצת הקטנות, ההתפרקות, ההשתמטות.

השלטון הניימירלי: במרחק מאות מטרים ממוסדות השלטון הבריטיים, עולה המרכז המסחרי בירושלים באש. אנשי המגן העברי מנסים להגיע לשם, אך בינם ובין האספסוף הפרוע עומדים השוטרים האנגליים — שומרי השלום.

היה לנו לעניים...

המדינה כבר הפכה חלק היינו היומיומיים, הרגילים, האפורים. קשה לזכור שפעם היה הכל אחרת. קשה להאמין שאמנם היינו אלה, שקראנו (או הדבקנו) כדוויים בלתי-חוקיים על הקירות, שהאזנו בלילה לנקישת מנפים זרים ברחובות הריקים בעוצר. ובכל זאת, כדאי לזכור, כי בכואנו לערוך את מאוזן המדינה, לסכם את כל הטוב והרע שבה, אסור לשכוח: פעם היו זמנים אחרים, הם לא מצאו הן בעינינו. המדינה היא שחיסלה אותם.

ועדת קבלה: המעפילים, בדרך כלל, מצליחים לעלות על אדמת ישראל אולם רק לשעות ספורות. אניית הקרב, ששבתה אותם, מוסרת אותם ליד הכלניות, הדואגות להעברתם לאניות הובלה ולמחנות קפריסין, אחרי חיטוי חימיי.

פורצי ההסגר: לאורך החוף מסיירות אניות משמר של הצי הבריטי, האורבות לספינות מעי פילים. רק במקרים נדירים מגיעות הספינות.

הפיל על הדשא: בוקר אחד, הוכרו מצב צבאי — אסור לצאת מן הבתים. רק כעבור 24 שעות הותר לתושבים לצאת לרחוב. כל העיר היתה כלוב נעול, והמנעול — מבצע הפיל.

מות לפולש הזר! בעיני אנשי המחטרת היה כל אנגלי מטרה לכדור. חברי השוטרים שנהרגו מכסים את גוויתו.

מקלות ורזבים: הנוער העברי, הנרגו למשמע הידיעות על התפרעות הערבים ברובעים עבריים, נאלץ היה להבליג לפני נשק השוטרים הבריטיים המאיימים עליו מכל העברים.

השקיעה: האנגלים הסכימו לפנות את ארץ ישראל. חייליהם נתקבצו לאזורים מיוחדים, מגודרים, תחת שמירה מוגברת ומעולה מעמדות מבוצרות.

יציאת אירופה וחזרה: במקרה זה לא הועברו העולים למחנות קפריסין — הם הוחזרו למחנות בגרמניה, אחרי טלסולים רבים בים ובמשמר חזק מאחוריהם.

העוצר נגמר: באותה הרצינות, שבה הקימו את גדרי התיל הדוקרני, מפרקים אותם עם סיום העוצר ברחובות העיר. היה זה חלק מתפקיד שיגרתו ורגיל — להראות מל הוא האדון. היהודים ישבו כלואים בבתיהם, במכלאות, במחנות מעצר — החיילים הבריטיים טיילו ברחובות.

המאושר: הותר לו להכנס לארץ. אחרי טיפול מסעמי בטחון, מועבר העולה הצעיר לטיפול רפואי, בבית החולים הממשלתי בחיפה. בזאת קנה לו זכות גדולה להיות תושב קבוע בארץ אבותיו, אחרי יסורים וטלסולים רבים.

„יהודים ארורים!“: האנגלים לא הבחינו בין איש לחיי ואיש ההגנה. בעיניהם היו כולם יהודים מוגי לב.

הגנה היתה כאן: פתח המנהרה, שנחפרה עיי אצל לבית הדר.

אקדה. מטוס. סירה

עבראלדה, מלך הירדן, אוהב האקדחים שהתפרסם בירייתו הסמלית, לעבר ארץ ישראל, ביום פלישת הלגיון הערבי לארץ, זכה השבוע במתנה הנאותה: האקדה החדיש ביותר שנוצר בארצות הברית.

לידיבו הוותיק, אבן-סעוד, מלך ערב, היו עיסוקים אחרים. למרות גילו הגבוה (71), לא התעצל, קנה מי בשמים במחיר של 1100 לירות לנשי הרמונו.

חברת התעופה הגדולה בעולם פאן אמ' ריגן איירווייס העמידה לרשותו של ד"ר בן-גוריון, המבקר בארצות הברית, את מטוסו הפרטי של מנהלה. ראש ממשלת ישראל קיבל את המטוס (ארבעה מנועים, ארבעה תאים, חדר שינה, חדר אוכל, משרד, חדר אורחים), חסך בכך חמשה עשר אלף דולר לא-על, שהודיעה קודם לכן, שהיא מעמידה מטוס לרשות בן ג'י.

במקומו של ד"ר לאם, שהצטיין בפעיר לות מחוקקת בכנסת והצטיין בכך שדיבר לעניין, יוכנס רפאל באש, איש כפר בלום והמשמרת הצעירה של מפא"י, כנראה, לשם השתקת הרוטנים בקרב צעירי המפלגה. שעה שמיליון פועלים עברו, במסדר ה' ראשון במאי, לפני יוסף סטלין שעמד, בגשם הדליל, על במת המסקר הגדולה, שליו המוליאון של לנין, בככר האדומה של מוסקבה, חגו מעל שלוש מאות מטוסי חיל האוויר הסובייטי. מפקד הלהקה: הגנרל וואסיילי סטלין. בן המרשל.

זוילי מפרשמיט, גדול ספקי המטוסים בגרמניה הנאצית, פתח בפעילות: אחר שהצטמצם משך שש השנים האחרונות, מאז מפלת הרייך בייצור בתים מוכנים, יצא ליד רום אפריקה, פתח בגישושים להקמת בית חרושת למטוסי דחף.

שר החינוך, דוד רמז, לא נגמל מהרג ליו כשר התחבורה ובלשון: כאשר ביקר השבוע על שפת הירקון קבע, במקום, שם עברי לסירת ה"חסאקה" השטוחה, הידועה לבני תל-אביב ממסעותיהם במרחק שני ק"ל לומטר מחוף הים (כאשר עוד ניתן לשימוש). השם החדש: חמקה.

צלבים, כספים, שטיחים

לבסוף הביע אנדריי גרומיק, סגן שר-החוזק הסובייטי, את חששו הגדול. הדי היר בפריס: "לא ימצא די מקום בקוריאה להצבת צלבים (על קברות חיילי האו"ם), אם לא יושם קץ לקרבות".

מזכיר הכללי של או"ם, טריגוונה לי, לא ביזבו את זמנו. בעת ביקורו במזרח התיכון הזכיר לשלוש מדינות ערביות את חובן, בתשלום מסייהן, לאו"ם: עיראק—56 אלף דולר, סוריה—41 אלף דולר, מצרים—37 אלף דולר.

אחר שעבר עשרים ושתיים ארצות, נושא דרכון או"ם, בלא שיעכבו אותו במקום אחד, זכה אברהם פלר, היועץ המשפטי של או"ם, שגלחה למזכיר או"ם במסעותיו שיי עצר. המקום: מטה או"ם בירושלים. רק התערבותו של פבלו אסקרטזה, מזכיר וועדת הפיוס, מנעה את עצירתו של פלר, ע"י שומרי או"ם, שלא האמינו לתעודותיו.

מנהל המחלקה ליהודי המזרח התיכון ב" סוכנות היהודית, יעקב זרובבל, עבדוקן ואיש מפ"ם, מצא דרך חדשה לרכוש את אימונם של הורים דתיים, שאת בניהם הוא מעביר לישראל: הוא בודק, בנוכחותם, את ידיעות בניהם בתלמוד.

כאשר הכריז ג'ורג' בוסאווי, יו"ר ועדת שביתת הנשק הסורית-ישראלית, נודמן לבית שר החוזק, טעם מן הכריכים ש' הוגשו, שיבחסם, הישחסם בטעמותם לכריכים פריזאים. הוא צדק: מילוי הכריכים — נקי ניק צרפתי כשר.

אורח אחר של שר החוזק, בחחילתו בתל-בנימין, שליד רמת גן, סיר אלכסנדר ג'יקס הולדס ציר בריטיה בישראל, התפעל ממדשאות העשב הקצוץ בגן החחילה, בדומה למקובל בגני אנגליה. "לעתים", קבע "נדמה לי שאני נמצא באחד מפרברי לונדון".

יעקב מזרחי, הנידון למחת, המשמש סניגור אישי במשפט הרצח השני המתנהל נגדו, איבד את סבלנותו, העיר לשופט: "אני גי מחוייב כלל להופיע בבית המשפט (כי הוא כבר נידון למחת), וזו את העניין, כי קשה לי לבוא לעתים קרובות לירושלים (מתא הנידונים למחת בכלא תל-מונד) ואני עושה זאת רק למען פנחס רביבו (הנא שם בשותפות לרצח השני) — של הסבל יצחק לוי, שאינו יודע להגן על עצמו".

אחר שלפני שנה הופרחה שמועה על מור-עמותו של הפרופסור מרטיין (מלכות

ליום העצמאות

מלוד המשוחררת - מרכז קליטת עדיה וערש תעשייה חדשה - שלוחה ברבתנו לעם החונג עצמאותו ברחבי המדינה

ביח"ר לסיגריות "לוד" בע"מ מיסודם של משוחררי צ. ה. ל. וחיל אוויר הישראלי, יצרני בחירי הסיגריות

בנסת וקונסור

למדו אנגלית היטב בבית הספר "קדימה" רחוב בנייהודה 74, תל-אביב ביום שלישי, 15 לחודש מאי יפתחו קורסים חדשים למתחילים, למתקדמים, למשתלמים פרטים והרשמה: מ'9 עד 12 בצהריים 4 - 8 בערב.

מי-בשם

אלפא

פאר תעשית הבשמים בישראל

פסנתרים

קניה - מכירה - תקונים כוזנים א. וסטרמן, ת"א, רחוב רש"י 9

עֵר כְּמֵה שֶׁמֵה לִּפְנֵי

2

מֵה

הַמָּקוֹם ?

- (א) מסגד עומר,
- (ב) המסגד של צפת,
- (ג) מסגד חסן בק,
- (ד) מגדל השמירה של בית-הסוהר עכו.

חִדוֹן יוֹם הָעֲצֵמָאוֹת

לפניך 11 תמונות מימי המאבק והמלחמה. נסה לזהות את המאורעות, האנשים, המקומות, שים לב לפרטים הקטנים העוזרים לזהותם.

הפתרון נמצא בעמוד 10. את תצוין בו עד שבחנת את כל התמונות וסימנת לעצמך את הפתרון.

אם זיהית את כל התמונות, חוננת בזכרון מצוין: 9 — אתה בקו למדוי בתקופה זו; 7 — מינוני; 6 זפחות — מהרת לשכוח תקופה, שקבעה את גורדך.

רצוי לערוך את המבחן בחברה, בצורת תחרות: כל משתתף רושם את פתרונו על גידון נפרד, משווים את התשובות לפני העיון בפתרון שבועמוד 10.

1

מֵה

הַמִּכְשִׁיר ?

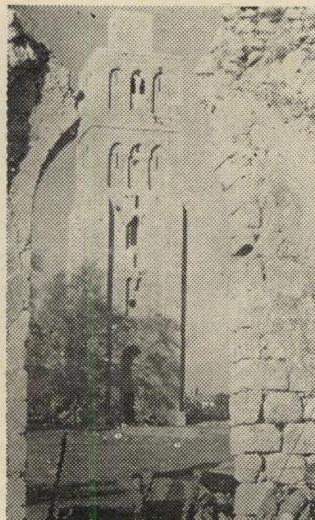

- (א) מכשיר לכוון פצצות,
- (ב) מצלמה,
- (ג) מכשיר איתות,
- (ד) מכשיר כיוון ימי (סקסטנט).

5. מֵהוּ הַמְּאוֹרֵעַ ?

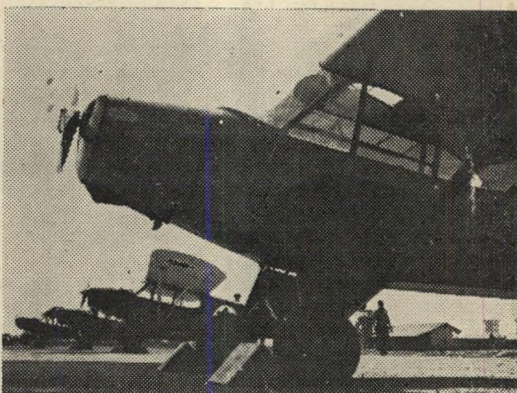
- (א) כבוש חיפה התחתית, (ב) הצלת הרכוש במרכז המסחרי בירושלים, (ג) כיבוש צפת, (ד) כניעת העיר העתיקה.

אִיה

הַמְּגִדֵל ?

- (א) רמלה,
- (ב) בנין י. מ. ק. א.
- (ג) הר ציון,
- (ד) קיסריה.

3. מֵהוּ סוֹג הַמַּטוֹס ?

- (א) ספיטפייר, (ב) מרשמידט, (ג) פיפר קאב, (ד) האליפאקס.

8

מִי

זֶה ?

- (א) נהג בכביש בורמה לירושלים,
- (ב) תותחן ליד מתקן יריה,
- (ג) חייל חובש מסכה נגד גזאים,
- (ד) טייס ישראלי.

7. מִי הֵם ?

- (א) יגאל אלון ומפקד המצרים בפלוגיה,
- (ב) יגאל אלון ובי"כ המצרים בועדת שביתת הנשק,
- (ג) יגאל אלון ושלישו,
- (ד) יגאל אלון ושמואל אבידן.

6

מֵה

זֶה ?

- (א) קבר אחים בגבעה,
- (ב) מצבת זכרון של חטיבת גבעתי,
- (ג) מצבה לזכר כירוש לוד,
- (ד) קבר טייסים בהרי יהודה.

11. אִיה זֶה ?

- (א) עמדה ישראלית הצופה אל משטרת עיראק סואדן,
- (ב) עמדה ישראלית מול ראש הנקרה,
- (ג) עמדה מצרית ליד עזה,
- (ד) עמדת מתנדבים עיראקיים בחיפה.

10. מֵה קְרָה ?

- (א) הנציב העליון מעביר את השלטון,
- (ב) גלאב מקבל כניעת העיר העתיקה,
- (ג) מפקד הדיבזיה המוססת ב"מיבצע פיל",
- (ד) חתימת שביתת-נשק עברית-ערבית בחיפה.

9. מִי אֵלֶה ?

- (א) חיילי או"ם בבנין הנציב בירושלים,
- (ב) חיילים בריטיים בבנק ברקלייס בתל-אביב,
- (ג) חיילים סקוטיים על גבול סוריה-א"י,
- (ד) חיילים ישראליים בנוטר-דאם.